

‘Christenen en joden tegen armoede’

Paus Benedictus XVI roept joden en christenen op zich gezamenlijk in te zetten tegen armoede, ongerechtigheid en discriminatie in de wereld. Er zijn veel vlakken waarop de aanhangers van beide religies samen voor een “betere wereld” kunnen opkomen, zei Benedictus vorige week in het Vaticaan tegen vertegenwoordigers van de joodse mensenrechtenorganisatie B'nai B'rith International. De gezamenlijke overtuiging dat de mens naar Gods beeld is geschapen, is het meest solide fundament voor de verdediging van de onvervreembare mensenrechten, aldus de paus. (KN/KNA)

‘Chavez steunde FARC’

Venezuela zou de oudste guerrilla-organisatie van Latijns-Amerika, de Colombiaanse FARC, “logistiek, politiek en territoriaal” gesteund hebben. Dit wordt gesteld in een onderzoek van het in Londen gevestigde Internationaal Instituut voor Strategische Studies (IISS). Er is zelfs sprake van persoonlijke ontmoetingen tussen president Hugo Chavez en leidende FARC-leden. Hoewel al langer over banden tussen Chavez en de FARC wordt gespeculeerd, bevat het onderzoek een hoop politieke conflictstof. De linkse populist Chavez zou de terroristen 300 miljoen dollar (210 miljoen euro) hebben beloofd. Als tegenprestatie zou de FARC niet alleen zijn helpers militair opleiden, maar ook gericht lastige oppositieleden doden. Volgens de Venezolaanse minister van Buitenlandse Zaken is het rapport vol “afval en intriges”. (KN/KNA)

Minder Duitse seminaristen

Het aantal nieuwe kandidaten voor het priesterschap is in Duitsland opnieuw sterk gedaald. In het voorjaar begonnen 126 mannen een opleiding met als doel diocesaan priester te worden, meldde het Centrum voor Roepingenpastoraal vorige week in Freiburg. Dat is een daling van 20 procent ten opzichte van het afgelopen jaar, en 40 procent ten opzichte van tien jaar geleden. Bij de congregaties en ordes begonnen 51 mannen aan de priesteropleiding. In 2010 waren dat er 58. (KN/KNA)

‘1100 verkrachtingen per dag’

In de Democratische Republiek Congo werden dagelijks meer dan 1100 vrouwen het slachtoffer van verkrachting. Daarmee ligt het aantal verkrachtingen 26 keer hoger dan tot nu toe werd aangenomen. Dit meldde Al Jazeera onlangs met een beroep op een actueel Amerikaans onderzoek. Volgens de in het *American Journal of Public Health* gepubliceerde gegevens werden gedurende 12 maanden opstand van 2006 tot 2007 meer dan 400.000 vrouwen van 15 tot 49 jaar oud verkracht. De Verenigde Naties gingen uit van 15.000 slachtoffers. Zelfs de nieuwe, veel hogere cijfers zijn “altijd nog een conservatieve schatting”, aldus een van de onderzoekers. (KN/KNA)

Het Syrische zwaard van Damocles

Er is een frappante overeenkomst tussen de opstand in Tunesië en de huidige onrust in Syrië. Maar er is ook een groot verschil, en dat hangt als een zwaard van Damocles boven het hoofd van de Syrische religieuze minderheden – onder wie de christenen.

BERT VAN SLOOTEN

De onrust en ongeregelheden die begin dit jaar in Tunesië losbarsten, vonden al snel hun weg oostwaarts en bereikten half maart ook Syrië. Zij houden sindsdien dit land in hun greep. De eerste uitbarsting van volksongenoegen vond plaats in het uiterste zuiden van het land, in het armoedige provinciestadje Daraa. Dit verraste feitelijk alle kenners van de situatie in Syrië. Het is geen geheim dat er in de Koerdische provincies binnen Syrië veel onvrede leeft, maar deze liggen net in het uiterste noord-oosten van het land, in het grensgebied met Irak. Dit is de Koerdistan. Dat de Syrische regering ook volgens deze lijn redeneerde, blijkt uit het feit dat begin dit jaar de aanwezigheid van ordetroepen in het noorden werd versterkt en hun aantallen opgevoerd.

Vonk wordt vuur

Er is altijd een directe aanleiding nodig die de vonk van woede en onbehagen, die onderhuids sluimert, doet ontvlammen tot een vuur. In Tunesië stond de tragische zelfverbranding van Mohammed Bouazizi aan het begin van de keten van dramatische gebeurtenissen in dit Noord-Afrikaanse land. In het Syrische Daraa bleek het de arrestatie te zijn van een aantal jongeren die graffiti op muren hadden gespoten. Bij nadere beschouwing blijken er merkwaardige parallellen te bestaan tussen deze twee op zichzelf staande incidenten. Mohammed Bouazizi woonde in het door droogte, armoede en werkloosheid geplaagde zuiden van Tunesië. Die streek werd sinds decennia verwaarloosd, ja zelfs geminacht door de stedelijke elites in de hoofdstad Tunis. Terwijl de Tunesische economie de afgelopen jaren ongekende groeicijfers liet zien, zonk het Tunesische zuiden steeds verder weg in maatschappelijke ellende. Emigratie naar het noorden bleef uiteindelijk nog als enige optie over. Syrië wordt nu al vijf jaar op rij geteisterd door een ongekende droogte, die vooral de agrarische provincies in het oosten en zuiden van het land zwaar heeft getroffen. Voorzichtige schattingen spreken over zo'n 800.000 mensen die gedwongen werden de grond van hun voorvaders te verlaten omdat het leven er onmogelijk was geworden. Daraa ligt in deze gordel van door droogte en onvruchtbaarheid geplaagde landbouwgronden. Vele jongeren zijn er reeds weggetrokken richting Damascus, op zoek naar werk dat hen in staat zal stellen

om hun achtergebleven families te onderhouden. De situatie werd nog verergerd doordat de ernst van de problemen onvoldoende werd onderkend door de Syrische regering.

De overeenkomst

Daraa ligt op een steenworp afstand van de Jordaanse grens, en is een vervallen tussenstation op de route naar de Jordaanse hoofdstad Amman, die door eindeloze zandwoestijnen voert, slechts sporadisch onderbroken door troosteloos ogende Palestijnse vluchtingenkampen. De grenzen tussen deze zinderende zandhopen en het stadje Daraa leken vervaagd, ineengesmolten tot een plek waar de hardvochtigheid van de natuur een menswaardig bestaan in toenemende mate onmogelijk leek te maken.

Ziehier de overeenkomsten tussen de gebeurtenissen in Tunesië en het Syrische Daraa. Ze lijken op een schreeuw om aandacht van het platteland richting de grootstedelijke bestuurlijke elites, die lijken te leven in een andere wereld van mondaine restaurants en luxe promenades waar het prettig toeven is.

Het verschil

Er is echter ook een groot verschil tussen Tunesië en Syrië dat de situatie in Syrië veel gevaarlijker en ontvlambaarder maakt. Tunesië is religieus homogeen: vrijwel de gehele bevolking is soennitisch moslim. Syrië daarentegen vormt een ingewikkeld mozaïek van etniciteiten en religieuze denominaties, en vooral de laatste factor is in de huidige onrust duidelijk bespeurbaar.

Volgens schattingen behoort zo'n 65 tot 70 procent van de Syriërs tot de soennitische islam, maar het Syrische regime is in handen van de alevitische minderheid, die hierbij stilzwijgend wordt gesteund door alle andere minderheden. De alevieten, ook wel *nusayris* genoemd, zijn een vertakking van de sjiietische islam en staan bekend om hun religieuze tolerantie. Hiervan hebben de afgelopen 40 jaar alle religieuze minderheden, maar met name de christenen geprofiteerd, met wie de alevieten sterke verwantschap voelen.

Religieuze breuklijnen

Er wordt wel beweerd dat er in Syrië een zwijgende alliantie bestaat tussen alle minderheden omdat ze allen de soennitische meerderheid vrezen. Deze religieuze breuklijnen zijn in de huidige onrust in Syrië wel degelijk aanwezig.

Zo is Daraa een conservatief soennitisch bolwerk. In eerste instantie gingen de demonstranten daar de straat op omdat ze de vrijlating eisten van de jongeren die wegens het spuiten van graffiti gevangen waren genomen. Maar de teneur van de protesten veranderde al snel, want nadat de jongens inderdaad vrij waren gelaten kon men in Daraa leuzen horen waarin geëist werd dat de Syrische president “een echte moslim” moet zijn. Een gevaarlijke ontwikkeling die verwees naar de alevitische achtergrond van president al-Assad. Bovendien werd het Syrische leger in Daraa volkomen verrast door de grote aantallen wapens die bepaalde groepen demonstranten bleken te bezitten. Die wapens zijn waarschijnlijk vanuit Jordanië het land binnengesmokkeld. Er schijnt zelfs kortstondig sprake te zijn geweest van salafisten, die in Daraa een ‘islamitisch emiraat’ hadden uitgeroepen.

Ketters regime

Ook in andere brandhaarden zoals latakia, Homs en Banyas concen-

treren zich de demonstraties en gevechten vooral in de soennitische wijken en lijken met name gericht tegen de alevieten in deze steden. Enkele weken geleden bijvoorbeeld braken er zware vuurgevechten uit in Homs. Daarbij werden ten minste tien soldaten doodgeschoten door scherpschutters die zich op daken van huizen hadden verschanst. Alle tien slachtoffers behoorden tot de alevitische minderheid, die door de soennieten wordt geminacht als ketter. Libanese kranten hebben op beelden uit Homs en Banyas bekende Libanese salafisten ontdekt en op jihadistische websites worden soennitische moslims opgeroepen hun Syrische broeders te steunen in hun “jihad” tegen het ketterse Syrische regime.

Onderbelichte ondertoon

Deze gevaarlijke religieuze ondertoon wordt in westerse media weinig belicht. Een eventuele val van het huidige Syrische regime zal ongetwijfeld de voorbode zijn van een burgeroorlog om de macht, waarin gerichte wraakacties zullen plaatsvinden. Niet alleen tegen de alevieten, maar ook tegen de christenen, die in Syrië sterk met het huidige regime worden geïdentificeerd. Op Goede Vrijdag werden er in Bab Touma, een oude christelijke wijk in Damascus, vanuit rijdende auto's enkele kogels afgevuurd op twee kerken. Dit kan gezien worden als een indicatie in welke richting de gebeurtenissen in Syrië zich zouden kunnen ontwikkelen.

Christenen in het Westen die zich een opinie proberen te vormen over wat er in Syrië op het spel staat, zouden hierbij sterk in overweging moeten nemen dat hun Syrische geloofsgenoten het huidige regime van president Bashar al-Assad volledig steunen. Omdat ze weten dat het droevige lot van de Irakese christenen als een zwaard van Damocles boven hun hoofden hangt. ●

De kinderen van een Syrisch gezin dat naar verwanten in Libanon is gevlucht om aan de onrust te ontkomen.